

KODEKS ETYKI

Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie

I. Zagadnienia wstępne

1. Kodeks Etyki Akademii Sztuk Teatralnych im. St. Wyspiańskiego w Krakowie (zwanej dalej „Akademią”) określa podstawowe wartości, wolności i prawa, na których opierają się ład społeczny i relacje międzyludzkie w Akademii.
2. Kodeks Etyki stosuje się we wszystkich jednostkach dydaktycznych, tj. w Krakowie, we Wrocławiu oraz w Bytomiu.
3. Przestrzeganie określonych w Kodeksie Etyki podstawowych wartości, wolności i praw jest obowiązkiem wszystkich Osób Studiujących i Osób Zatrudnionych w Akademii.
4. Akademia jest wspólnym dobrem całej społeczności uczelni. To miejsce, w którym proces kształcenia w dziedzinie sztuk teatralnych opiera się na najlepszych elementach tradycji oraz innowacyjnym podejściu. Jest przestrzenią wolności artystycznej, twórczego nauczania oraz swobody ekspresji.
5. Celem Kodeksu Etyki jest zagwarantowanie takich warunków procesu kształcenia i pracy, w których wolność artystyczna, kreatywność w nauczaniu oraz swoboda ekspresji praktykowane są w sposób odpowiedzialny, etyczny oraz zapewniający poszanowanie podstawowych praw i wolności wszystkich Osób Studiujących i Osób Zatrudnionych w Akademii.
6. Celem Kodeksu Etyki nie jest ograniczenie czyjejkolwiek wolności artystycznej, kreatywności w nauczaniu ani swobody ekspresji.
7. Ilekroć w Kodeksie Etyki jest mowa o:
  - Osobach Studiujących należy przez to rozumieć wszystkich studentów i studentki Akademii,
  - Osobach Zatrudnionych w Akademii należy przez to rozumieć nauczycieli akademickich, członków Organów Akademii, pracowników administracji, wszystkich innych pracowników zatrudnionych przez Akademię oraz wszelkie osoby wykonujące jakąkolwiek pracę na rzecz Akademii na jakiegokolwiek podstawie, choćby miała ona charakter krótkotrwały, incydentalny lub epizodyczny,
  - Pedagogach należy przez to rozumieć Osoby Zatrudnione w Akademii, które prowadzą zajęcia z Osobami Studiującymi,
  - Społeczności Akademii należy przez to rozumieć Osoby Studiujące i Osoby Zatrudnione w Akademii.

II. Podstawowe wartości, wolności i prawa

1. Akademia tworzy takie środowisko, w którym wszystkie Osoby Zatrudnione i Osoby Studiujące traktują się z wzajemnym szacunkiem. Akademia jednocześnie tworzy środowisko

- do nauki i pracy, w którym wszystkie Osoby Zatrudnione i Osoby Studiujące mogą czuć wsparcie i gotowość do przeciwstawienia się niedopuszczalnym zachowaniom.
2. Akademia jest uczelnią artystyczną o szczególnym charakterze. Akceptowane jest w niej twórcze i innowacyjne podejście do procesu szeroko rozumianego kształcenia w dziedzinie sztuk teatralnych. Stosowana metodologia nauczania może niejednokrotnie wiązać się z różnymi formami kontaktu fizycznego. Jest on dopuszczalny, o ile jego wyłącznym celem jest kształcenie w dziedzinie sztuk teatralnych i w zakresie niezbędnym do zrealizowania należycie zakomunikowanego zadania dydaktycznego.
  3. Bez względu na wspomniany wyżej szczególny charakter Akademii i stosowane w niej metody nauczania, każda Osoba Studiująca i Osoba Zatrudniona w Akademii ma bezwzględne prawo do bycia traktowanym z szacunkiem oraz do poszanowania swojej godności, wolności sumienia, nietykalności cielesnej, intymności, prywatności i poczucia bezpieczeństwa.
  4. Osoby będące członkami Społeczności Akademii we wzajemnych kontaktach zobowiązane są kierować się zasadami kultury, szacunku, odpowiedzialności, uczciwości i bezstronności. Osoby Zatrudnione w Akademii w kontaktach z Osobami Studiującymi, członkami Organów Akademii, innymi Osobami Zatrudnionymi w Akademii oraz z instytucjami i osobami spoza Społeczności Akademii zobowiązane są zachowywać się uprzejmie i kulturalnie oraz udzielać wyczerpujących, rzeczowych i konkretnych informacji.
  5. Każda Osoba Studiująca w Akademii ma prawo do merytorycznej, rzetelnej, zgodnej z przedstawionymi wcześniej kryteriami i sprawiedliwej oceny jej umiejętności, postępów w nauce i jej pracy.
  6. Każda Osoba Studiująca w Akademii ma prawo do swobodnej ekspresji własnej osobowości przejawiającej się, m.in. w wyglądzie, ubiorze czy zachowaniu. W sytuacjach, które nie wiążą się bezpośrednio z procesem nauczania lub pracy nad rolą, przejawy owej ekspresji nie mogą być w żaden sposób ograniczane, o ile nie naruszają one zapisów Kodeksu Etyki i powszechnie przyjętych zasad współżycia społecznego.

III. Niedopuszczalne zachowania

1. W Akademii nie akceptuje się przypadków nierównego traktowania z uwagi na płeć, tożsamość płciową, orientację seksualną, język, światopogląd, religię lub wyznanie, przekonania polityczne, narodowość, pochodzenie etniczne, wiek, cechy genetyczne, niepełnosprawność, status ekonomiczny czy przynależność do określonych grup społecznych.
2. Nikt nie może być w porównywalnej sytuacji traktowany mniej korzystnie (w sposób bezpośredni lub pośredni) ze względu na którąkolwiek z cech, o których mowa w ust.1. Takie różnicowanie stanowi przejaw zakazanej dyskryminacji.
3. Niedopuszczalne są zachowania będące przejawem molestowania, czyli wszelkie niepożądane zachowania, których celem lub skutkiem jest naruszenie godności Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej w Akademii i stworzenie wobec niej zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery.
4. Niedopuszczalne są zachowania będące przejawem molestowania seksualnego, czyli wszelkie niepożądane zachowania o charakterze seksualnym odnoszące się do płci, których celem lub skutkiem jest naruszenie godności Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej w Akademii, a w szczególności stworzenie wobec niej zastraszającej, wrogiej, poniżającej,

- upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery. Na takie zachowania mogą się składać działania fizyczne, werbalne lub pozawerbalne. Wszystkie one są niedopuszczalne.
5. Zakazane są zachowania polegające na nękanii lub zastraszaniu Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej w Akademii, które wywołują lub obiektywnie mogą wywołać zaniżoną samoocenę i które powodują lub mają na celu poniżenie lub ośmieszenie, izolowanie lub wyeliminowanie ze Społeczności Akademii.
  6. Zakazane jest prowadzenie zajęć, uczestnictwo w zajęciach pod wpływem alkoholu lub po spożyciu środków odurzających.
  7. O ile emocje i cała skala ich ekspresji, jak również sceniczne zachowania nacechowane wulgarnością lub agresją są nieodłącznymi elementami teatru i nauczania o nim, o tyle są one niedopuszczalne w relacjach międzyludzkich w Społeczności Akademii, choćby dotyczyły procesu nauczania. Dotyczy to w równym stopniu zachowań o charakterze werbalnym, jak i pozawerbalnym.
  8. Osoba Studiująca nie może być w żaden sposób zmuszana do udziału w aktywnościach, które naruszałaby jej dobra osobiste, w tym godność, wolność, prywatność, dobre imię, intymność.
  9. W relacjach z Osobami Studiującymi Osoby Zatrudnione w Akademii nie mogą wykorzystywać ani sugerować lub obiecywać wykorzystywania swojej uprzywilejowanej pozycji w Akademii lub środowisku teatralnym w celu uzyskania wpływu na działania czy postawę Osoby Studiującej.
  10. Jakiegokolwiek osobiste (w tym seksualne) lub rodzinne relacje pomiędzy Osobami Zatrudnionymi w Akademii, a Osobami Studiującymi nie mogą mieć jakiegokolwiek wpływu na sytuację takich osób, wydawane w stosunku do nich decyzje oraz na ocenę ich pracy i postępów w nauce. Niedopuszczalne są jakiegokolwiek przejawy nierównego traktowania Osób Studiujących z powodu pozostawania lub nie w takich relacjach. Jakakolwiek taka osobista relacja pomiędzy osobami ze Społeczności Akademii, jak również zamiar jej nawiązania lub jej zakończenie nie mogą w żadnym wypadku prowadzić do niepożądanego naruszenia prywatności czy intymności którejkolwiek ze stron. Takim naruszeniem będzie, m.in. nagabywanie lub uporczywe podejmowanie przez którąkolwiek ze stron prób nawiązania prywatnego kontaktu. Dla uniknięcia wszelkich niewłaściwych zachowań i sytuacji Rektor może w wypadku zaistnienia w/w relacji między Osobą Studiującą a Osobą Zatrudnioną prowadzącą z nią zajęcia, podjąć decyzję o przeniesieniu Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej do innej grupy.
  11. W sferze płciowości i intymności nie funkcjonuje w Akademii tzw. dorozumiana zgoda. Jakiegokolwiek zachowania o charakterze intymnym lub w jakikolwiek sposób odnoszące się do płci lub seksualności, które mają miejsce bez wyraźnej, swobodnej, świadomej, aktualnej i pełnej zgody osoby, której dotyczą, są uważane za niedopuszczalne. W szczególności, o swobodnej zgodzie nie może być mowy w przypadku, gdy choćby w najmniejszym stopniu została ona uzyskana na skutek wykorzystania, obietnicy lub groźby wykorzystania lub choćby uzasadnionej obawy wykorzystania stosunku zależności lub podległości.
  12. W trakcie zajęć, egzaminów oraz spektakli realizowanych i prezentowanych w Teatrze AST niedopuszczalne jest zabijanie zwierząt oraz zadawanie im cierpienia przez Osoby Studiujące lub Osoby Zatrudnione w Akademii.

IV. Powinności pedagogów i studiujących

1. Pedagodzy powinni starannie przygotowywać się do zajęć oraz stosować metody nauczania właściwe zagadnieniom wykładanego przedmiotu.
2. Pedagodzy przed rozpoczęciem cyklu dydaktycznego zobowiązani są do zapewnienia Osobie Studiującej informacji o programie zajęć, prawach i obowiązkach związanych z uczestnictwem w zajęciach, oraz kryteriach oceny uczestników zajęć.
3. Przekazywanie wiedzy przez pedagogów powinno odbywać się w sposób odpowiedzialny w obszarze ich kompetencji zawodowych, ze szczególnym naciskiem na:
  - propagowanie wśród Osób Studiujących nawyków uczciwego studiowania oraz rzetelnego wykonywania pracy zawodowej,
  - sprzyjanie dociekliwości naukowej Osób Studiujących oraz dbałość o to, aby doskonalili swój warsztat poznawczy.
4. Pedagodzy powinni unikać sytuacji, zarówno w ramach wykonywania obowiązków w uczelni i poza nią, które mogłyby skutkować naruszeniem prawa lub godziłyby w godność zawodu pedagoga.
5. Pedagodzy powinni być profesjonalni, rzetelni i uczciwi we wszelkich kontaktach, jakie podejmują i prowadzą w imieniu Uczelni.
6. Pedagodzy powinni ustanawiać profesjonalne granice i być w pełni świadomi, że ich naruszenie lub podejrzenie ich naruszenia będzie mieć negatywny wpływ na Osoby Studiujące i może podważyć zaufanie opinii publicznej do Społeczności Uczelni.
7. Pedagodzy powinni:
  - być świadomi, że nie wolno mu Osoby Studiującej skrzywdzić ani użyć wobec niej przemocy fizycznej lub psychicznej, w uczelni i poza nią,
  - kierować się rozsądkiem i najlepszymi praktykami podczas rekrutacji, egzaminów, prób z Osobami Studiującymi,
  - mieć świadomość, że ciężar odpowiedzialności za odpowiednie zareagowanie na jakiegokolwiek ewentualne niewłaściwe sytuacje w relacji z Osobą Studiującą spoczywa na pedagogu, a nie Osobie Studiującej,
  - unikać wchodzenia w niestosowne relacje z Osobą Studiującą poprzez: rozmowy o charakterze osobistym (intymnym); za pośrednictwem Internetu lub innych mediów; wysyłanie e-maili lub SMS o niewłaściwym charakterze,
  - unikać angażowania Osób Studiujących w swoje własne, intymne, osobiste relacje i przeżycia pozostające bez związku z procesem dydaktycznym, dbać o to, aby utrzymać odpowiednią równowagę między postawą formalną i nieformalną w relacjach z Osobami Studiującymi.
8. Osoby Zatrudnione powinny wykonywać swoje obowiązki zawodowe z zachowaniem należytej rzetelności i staranności, dbać o dobre imię Akademii, brać czynny udział w życiu macierzystej Uczelni, a swoje umiejętności i wiedzę wykorzystywać także dla jej dobra.
9. Osoby Studiujące nie powinny brać udziału w żadnych przedsięwzięciach naruszających ich godność lub godności innych, jak również podejmować działań mogących zaszkodzić ich dobremu imieniu czy podważać zaufanie do nich lub Akademii.
10. Osoby Studiujące są zobowiązane do rzetelnej i sumiennej pracy nad nieustannym podnoszeniem swoich kwalifikacji oraz do zdobywania wiedzy przez cały okres studiów.

11. Osoby Studiujące powinny traktować egzamin, jak również wszelkie inne formy weryfikacji wiedzy, jako rzetelne sprawdziany, w trakcie których powinny korzystać jedynie ze swojej wiedzy i umiejętności. Karygodne są wszelkie nieuczciwe zachowania zmierzające do osiągnięcia pozytywnych wyników.
12. Osoby Studiujące powinny przestrzegać w stosunku do innych Osób Studiujących zasad uprzejmości, lojalności i koleżeństwa. We wzajemnych kontaktach powinny okazywać szacunek, służyć radą i udzielać pomocy.
13. Osoby Studiujące powinny wspierać w nauce inne Osoby Studiujące, pomagać w dostosowywaniu się do warunków życia akademickiego, jak również w poznaniu i przestrzeganiu reguł panujących w Akademii.

V. Zgłoszenia

1. W trosce o dobro całej Społeczności Akademii, każda Osoba Studiująca i Osoba Zatrudniona w Akademii powinna reagować na działania, które są zakazane zgodnie z niniejszym Kodeksem Etyki, bez względu na to, czy jest ona ofiarą takich działań, czy jedynie ma o nich wiedzę. W szczególności, taka osoba powinna zgłosić sprawę do właściwych organów Akademii, w szczególności do powołanych w tym celu Rzeczników. Reakcja Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej w Akademii na takie działania nie może powodować wobec niej negatywnych konsekwencji.
2. Każda Osoba Studiująca i Osoba Zatrudniona w Akademii, która uważa, że była ofiarą działań zakazanych zgodnie z niniejszym Kodeksem Etyki, może liczyć na pomoc ze strony Akademii, co najmniej poprzez rzetelne zbadanie i wyjaśnienie okoliczności danej sprawy w zakresie i w sposób odpowiadający tym okolicznościom (ewentualne dalsze kroki zależą od wyników takiego badania).

VI. Postanowienia końcowe

1. Osoby Zatrudnione i Osoby Studiujące niezależnie od postanowień niniejszego Kodeksu Etyki zobowiązane są stosować się do obowiązków określonych w pozostałych przepisach obowiązujących w Akademii, w szczególności w statucie, regulaminie studiów, regulaminie pracy.
2. Nic nie uzasadnia podejmowania wobec Osób Studiujących ani Osób Zatrudnionych w Akademii działań, które są zakazane zgodnie z niniejszym Kodeksem Etyki. W szczególności, tego typu działań nie uzasadnia stosowana metoda dydaktyczna.
3. Świadome i celowe zgłaszanie niewłaściwych zachowań, które nie wystąpiły, jest niedopuszczalne.

Rektor AST
/-/ prof. dr hab. Dorota Segda